Lieta Nr.142281111
(1-1910-12/8)

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U M S

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgā, 2012.gada 7.novembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnesis Mārtiņš Birkmanis,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *M.G.*, personas kods */personas kods/*, sūdzību par Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka vietnieka 2011.gada 27.oktobra lēmuma Nr.4146 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2011.gada 4.jūlijā Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes (turpmāk – VP RRP KPP) Satiksmes administratīvo pārkāpumu izskatīšanas biroja Administratīvās nodaļas vecākais inspektors sastādīja *M.G.* administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PA868745 (turpmāk – protokols) par to, ka 2011.gada 25.jūnijā plkst.21.51 Ķekavas novadā, Ķekavas pagastā, d/s „Ziedonis", pa Ziedoņu aleju Vēju ielas virzienā, *M.G.* vadīja velosipēdu Yosemite bez velosipēda vadītāja apliecības un, veicot kreisā pagrieziena manevru, nepārliecinājās par satiksmes drošību, kā rezultātā

notika sadursme ar pretimbraucošo transportlīdzekli Hyundai Accents ar valsts reģistrācijas numura zīmi */reģistrācijas numurs/*, kuru vadīja *L.M.* Atbildība par šo pārkāpumu paredzēta Latvijas administratīvo pārkāpuma kodeksa (turpmāk – LAPK) 149.[21] panta pirmajā daļā.

VP RRP KPP Satiksmes administratīvo pārkāpumu izskatīšanas biroja Administratīvās nodaļas galvenā inspektore 2011.gada 8.jūlijā pieņēma lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.050/PA868745 (turpmāk – sākotnējais lēmums), ar kuru, pamatojoties uz protokolā konstatēto pārkāpumu, uzlika *M.G.* naudas sodu piecu latu apmērā saskaņā ar LAPK 149.[6] panta otro daļu un 149.[21] panta pirmo daļu.

VP RRP KPP priekšnieka vietnieks, izskatot *M.G.* sūdzību par sākotnējo lēmumu, 2011.gada 27.oktobrī pieņēma lēmumu Nr.4146 (turpmāk – Lēmums), ar kuru atcēla sākotnējo lēmumu un *M.G.* par Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk – Ceļu satiksmes noteikumi) 113., 217. un 224.punkta prasību pārkāpšanu saskaņā ar LAPK 149.[27] panta pirmās daļas nosacījumiem uzlika naudas sodu piecu latu apmērā.

Lēmumā konstatēts turpmāk minētais.

[1.1] Ar lietas materiāliem nav iespējams noteikt, pa kuru ceļa pusi brauca katrs ceļu satiksmes negadījuma dalībnieks kustības bīstamības rašanās brīdī, proti, pirms transportlīdzekļu vadītāji spēja pamanīt viens otro. Lietas materiāli nedod iespēju precīzi noteikt transportlīdzekļu vadītāju braukšanas trajektorijas pirms notikušās sadursmes. Taču dotajam apstāklim lietā nav izšķirošā nozīme.

[1.2] Abu transportlīdzekļu stāvoklis uz brauktuves liecina par to, ka neatkarīgi no automobiļa braukšanas trajektorijas pirms sadursmes velosipēda vadītajam bija iespēja, ievērojot Ceļu satiksmes noteikumu 113. un 224.punkta prasības, izvairīties no sadursmes, braucot iespējami tuvāk brauktuves labajai malai un bremzējot taisnā virzienā.

[1.3] Velosipēda vadītājs nav pareizi izvērtējis situāciju uz ceļa un rīkojies pretrunā Ceļu satiksmes noteikumu 113. un 224.punta prasībām, veicot pagrieziena pa kreisi manevru un iebraucot ceļa vidū, nevis braucot iespējami tuvāk brauktuves labajai malai un bremzējot taisnā virzienā. Turklāt secināms, ka *M.G.* noteiktā kārtībā nav iegūtas velosipēda vadītāja vai kāda cita transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, kuras viņš spētu uzrādīt pēc policijas darbinieku pieprasījuma.

[1.4] *M.G.* rīcībā ir saskatāms LAPK 149.[21] panta pirmajā daļā paredzētā pārkāpuma sastāvs. Līdz ar to sākotnējais lēmums ir atceļams, jo *M.G.* rīcībā nav saskatāms LAPK 149.[6] panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvs.

[1.5] No lietas materiāliem izriet, ka *M.G.* pārkāpuma izdarīšanas brīdī nav sasniedzis pilngadību un kā darba vietu norāda skolu, taču viņa rīcības rezultātā ir noticis ceļu satiksmes negadījums, kas saskaņā ar LAPK 34.panta otrās daļas nosacījumiem pastiprina viņa atbildību par izdarīto pārkāpumu, jo šis pārkāpums radīja draudus ceļu satiksmei. Ņemot vērā minēto, lietā ir pamatots iemesls *M.G.* uzlikt sankcijā piemēroto minimālo naudas sodu un nav pamata aprobežoties ar brīdinājumu.

[2] Administratīvajā rajona tiesā 2011.gada 29.novembrī saņemta *M.G.* sūdzība, kurā lūgts atcelt Lēmumu. Sūdzībā norādīti tālāk minētie argumenti.

[2.1] Pretim braucošā automašīna nogrieza *M.G.* ceļu, tādā veidā piespiežot veikt strauju kreiso manevru. Arī automašīna tajā brīdī veica manevru pa labi (no autobraucēja pozīcijas), un sadursme notika aptuveni ceļa vidū, aizķerot velosipēdu ar spoguli, bet ne frontāli, un pavelkot *M.G.* ar velosipēdu uz priekšu no ceļa asfaltētās daļas. Automašīna brauca pietiekami lielā ātrumā, par ko liecina tas, ka tā apstājusies salīdzinoši lielu gabalu no notikuma vietas. *M.G.* nebija iespēju veikt izvairīšanās manevru pa labi, jo nebija vietas, kur to izdarīt, jo tieši līdzās ceļa braucamajai daļai (asfaltētam segumam) atrodas ar metāla sietu nožogota teritorija.

[2.2] Shēmā norādītais attālums starp ceļu un žogu – 1,2 m neatbilst realitātei. Visa šī josla nav 1,2 m, bet ir arī šaurāka līdz 0,7 m, un šajā joslā atrodas izlikti lieli akmeņi un betona gabali, kas padara šo ceļa nomales daļu pilnīgi nelietojamu jebkāda veida satiksmei. Arī ceļa braucamās daļas vidējais platums ir 3 m, nevis kā norāda policijas darbinieki 3,2 m. Shēmas sastādīšanas brīdī *M.G.* to parakstījis, jo bija šoks pēc negadījuma. Shēma ir pretrunīga – sadaļā pie redzamības no vadītāja vietas norādīts, ka kustības virzienā redzamība ir neierobežota, bet jau nākošajā rindiņā norādīts, ka redzamību ierobežo krūmi. Izvērtējot pievienotās notikuma vietas fotogrāfijas, var redzēt, ka ceļa posms ir sarežģīts tieši no pārredzamības viedokļa.

[2.3] Nav izpildītas LAPK 243.panta prasības, proti, nav veikta notikuma vietas apskate, lai precizētu notikuma vietas reālos apstākļus, kas netika izdarīts. Arī liecinieka teiktais netika vērtēts kā pierādījums, bet tikai pieminēts kā fakts.

[2.4] Nav ievērotas lietvedības prasības, jo protokolā ir norāde par LAPK 149.^{6} panta otrā daļā paredzēto pārkāpumu, bet lēmumā pēkšņi parādās citi panti, par ko personu var saukt pie atbildības. Lietā nav noskaidroti apstākļi un cēloņi, kas bijuši par iemeslu *M.G.* pēkšņi veikt kreiso manevru.

[2.5] 2011.gada 11.oktobra eksperta atzinumā Nr.11-1288 nav lūgts noskaidrot visus iespējamos apstākļus.

[2.6] Nav vērtēts, vai bija tehniskas iespējas *M.G.* vai autovadītājai novērst ceļu satiksmes negadījumu, kā arī izvairīties no sadursmes, nav vērtēti blakus apstākļi.

[3] VP RRP KPP (turpmāk – iestāde) rakstveida paskaidrojumos tiesai sūdzību uzskata par nepamatotu un pilnībā noraidāmu, pamatojoties uz Lēmumā norādīto argumentu pamata, papildus paskaidrojot turpmāk minēto.

[3.1] Protokols precīzi atspoguļo lietas faktiskos apstākļus. No lietas materiāliem izriet, ka velosipēdistam, braucot iespējami tuvāk brauktuves labajai malai un pēc automobiļa pamanīšanas bremzējot taisnā virzienā, velosipēda un automobiļa braukšanas trajektorija nekrustotos, līdz ar ko sadursme nenotiktu. Taču, veicot manevru pa kreisi tādējādi neievērojot prasību braukt iespējami tuvāk un apturēt transportlīdzekli bremzējot, velosipēda vadītājs radīja apstākļus, kas veicināja transportlīdzekļu sadursmi.

[3.2] Konstatējot, ka zemākstāvošā iestāde lēmumā nepareizi interpretēja velosipēda vadītāja rīcību un piemēroja tiesību normu, kuru iestādei nevajadzēja piemērot, VP RRP KPP, ievērojot LAPK 286.panta pirmās daļas 4.punkta prasības, pieņēma jaunu nolēmumu, ar kuru konstatēja *M.G.* vainu izdarītājā pārkāpumā un uzlika sodu.

[3.3] Nav pamatoti *M.G.* apgalvojumi, ka iestāde nav veikusi ceļu satiksmes negadījuma vietas apskati. Pretēji dotajam apgalvojumam, lietā ir konstatēts notikuma vietas apskates protokols (ceļu satiksmes negadījuma reģistrēšanas protokols), kurā fiksēti visi būtiskākie apstākļi.

[3.4] *M.G.* vaina administratīvā pārkāpuma izdarīšanā ir pietiekoši pierādīta ar lietas materiāliem. Lēmums pieņemts, nepārkāpjot attiecīgās tiesību normas, ir likumīgs un pilnībā pamatots.

[4] *M.G.* ir piekritis lietas izskatīšanai rakstveida procesā *(lietas 8.lapa)*. Pamatojoties uz LAPK 289.^{6} panta pirmo daļu tika pieņemts lēmums lietu izskatīt rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, pārbaudot lietas materiālus un izvērtējot lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka sūdzība ir nepamatota un noraidāma.

[6] Lēmumā konstatēts, ka *M.G.* ir pārkāpis Ceļu satiksmes noteikumu 113., 217. un 224.punkta prasības.

Ceļu satiksmes noteikumu 113.punkts noteic, ja izveidojas ceļu satiksmei bīstami šķēršļi vai citas briesmas, kuras transportlīdzekļa vadītājs spēj pamanīt, viņam jāsamazina braukšanas ātrums vai pilnīgi jāaptur transportlīdzeklis, vai, neradot bīstamību citiem ceļu satiksmes dalībniekiem, šķērslis jāapbrauc.

Atbilstoši Ceļu satiksmes noteikumu 217.punktam braukt ar velosipēdu pa brauktuvi vai nomali atļauts personām, kas nav jaunākas par 12 gadiem, ar mopēdu –

personām, kas nav jaunākas par 14 gadiem. Šādā gadījumā velosipēda vadītājam jābūt klāt velosipēda, mopēda vai jebkura mehāniskā transportlīdzekļa vadītāja apliecībai (mopēda vadītājam – mopēda vai jebkura mehāniskā transportlīdzekļa vadītāja apliecībai), kas pēc šo noteikumu 35.punktā minētās amatpersonas pieprasījuma jāiedod pārbaudei.

Savukārt saskaņā ar Ceļu satiksmes noteikumu 224.punktu velosipēdu un mopēdu vadītājiem pa ceļu atļauts braukt vienā rindā iespējami tuvāk brauktuves (braukšanas joslas) labajai malai. Tālāk uz brauktuves atļauts izbraukt, tikai lai apbrauktu, apsteigtu vai apdzītu vai ja braukšanai attiecīgajā virzienā ir iekārtota atsevišķa braukšanas josla, kā arī šo noteikumu 229.punktā minētajos gadījumos, lai nogrieztos pa kreisi vai apgrieztos braukšanai pretējā virzienā. Netraucējot gājējus, atļauts braukt pa nomali, bet velosipēdu vadītājiem – arī pa ietvi.

Par augstāk minēto tiesību normu pārkāpumu *M.G.* sodīts ar piecu latu naudas sodu saskaņā ar LAPK $149.^{27}$ panta pirmo daļu, kas nosaka, ka par tās prasības neizpildīšanu, kura noteikta ar 206., 207. vai 208.ceļa zīmi (ceļa nedošana transportlīdzekļu vadītājiem, kuriem ir priekšroka), – uzliek naudas sodu velosipēda un mopēda vadītājam piecu latu apmērā, bet cita transportlīdzekļa vadītājam – no desmit līdz piecdesmit latiem.

[7] Lietā pastāv strīds par to vai *M.G.* darbībās ir konstatējams administratīvā pārkāpuma sastāvs.

[8] Saskaņā ar LAPK 243.panta pirmo daļu pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuri fakti, uz kuru pamata institūcijas (amatpersonas) likumā noteiktajā kārtībā nosaka administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību, pie administratīvās atbildības sauktās personas vainu un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

LAPK 243.panta otrā daļa paredz, ka šos faktus konstatē ar šādiem līdzekļiem: ar protokolu par administratīvo pārkāpumu, ar tās personas paskaidrojumiem, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ar cietušā un liecinieku liecībām, eksperta atzinumu, lietiskajiem pierādījumiem, protokolu par priekšmetu un dokumentu izņemšanu, citiem dokumentiem, kā arī pārkāpumus fiksējošiem tehniskiem līdzekļiem (braukšanas ātruma noteikšanas mērierīces, mērierīces alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā, foto, video un tml.).

Līdz ar to par pierādījumiem lietā var kalpot ceļu satiksmes negadījuma reģistrēšanas protokols *(lietas 44.lapa), M.G.* paskaidrojums *(lietas 15.lapa)*, cietušās personas paskaidrojums *(lietas 43.lapa),* liecinieka paskaidrojums *(lietas 42.lapa),* protokols *(lietas 40.lapa),* notikuma vietas skice *(lietas 24.lapa),* eksperta atzinums *(lietas 18., 19.lapa)* un foto uzņēmumi *(lietas 53.lapa).*

[9] Saskaņā ar 2012.gada 14.jūnija likumu „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" ir grozītas procesuālās normas, kas regulē administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanu, tai skaitā likums papildināts ar divdesmit trešo a un b nodaļu, kā arī grozīts LAPK 37.pants. Iepriekš minētās izmaiņas kopumā maina tiesas kompetenci soda noteikšanā.

Saskaņā ar LAPK 289.[12] panta otro daļu tiesa var pieņemt vienu no šādiem lēmumiem:

1) atstāt lēmumu negrozītu, bet sūdzību vai protestu noraida;
2) atceļ lēmumu un izbeidz lietu;
3) atceļ lēmumu un taisa spriedumu, ar kuru konstatē personas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, un uzliek sodu;
4) groza soda mēru ietvaros, kas paredzēti normatīvajā aktā par atbildību par administratīvo pārkāpumu.

Savukārt LAPK 37.pants *(redakcijā, kas ir spēkā no 2012.gada 1.jūlija)* nosaka, ka lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā var uzsākt ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas (..).

No iepriekš minētajām tiesību normām secināms, ka tiesa ir tiesīga atcelt lēmumu un taisīt spriedumu, ar kuru konstatē personas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, un uzlikt sodu. Tādējādi pārkāpuma pārkvalifikācija ir iespējama arī lietas izskatīšanas laikā tiesā.

[10] Tiesa konstatē, ka LAPK 149.[27] panta pirmajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvs *M.G.* darbībās nav konstatēts ne protokolā, ne sākotnējā lēmumā ne arī Lēmumā, tomēr administratīvais sods saskaņā ar Lēmuma rezolutīvo daļu uzlikts tieši par šīs normas pārkāpumu.

Iestāde Lēmuma motīvu daļā nepārprotami atzinusi, ka *M.G.* rīcībā ir saskatāms administratīvā pārkāpuma sastāvs, kas noteikts LAPK 149.[21] panta pirmajā daļā. Līdz ar to secināms, ka iestāde Lēmuma rezolutīvajā daļā pieļāvusi pārrakstīšanās kļūdu. Iestāde pārrakstīšanās kļūdu nav labojusi ne pēc savas ne *M.G.* iniciatīvas. Arī tiesas kompetencē nav labot iestādes pieļautās pārrakstīšanās kļūdas.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Lēmums ir atceļams un ir izvērtējams jautājums par to, vai Lēmumā konstatētie apstākļi liecina, ka pieteicējs ir izdarījis LAPK 149.[21] panta pirmajā daļā noteikto pārkāpumu, kas noteic, par to noteikumu pārkāpšanu, kuri paredz papildu prasības velosipēdu un mopēdu vadītājiem, – izsaka brīdinājumu vai uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam no pieciem līdz divdesmit latiem.

[11] Izskatot sūdzību tiesa atzīst, ka Lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams. Līdz ar to atbilstoši LAPK 289.[13] trešajai daļai tiesa pievienojas iestādes Lēmumā ietvertajai motivācijai.

[12] Tiesa uzskata, ka lietā ir pierādīta velosipēda vadītāja *M.G.* vaina, veicot pagrieziena pa kreisi manevru un iebraucot ceļa vidū, nevis braucot iespējami tuvāk brauktuves labajai malai un bremzējot taisnā virzienā kā arī vadot velosipēdu bez noteiktā kārtībā iegūtām vadīšanas tiesībām, līdz ar to izdarot Ceļu satiksmes noteikumu 113., 217. un 224.punkta prasību pārkāpumu. Atbildība par šiem pārkāpumiem paredzēta LAPK 149.^{21} panta pirmajā daļā.

[13] Pamatojoties uz iepriekš minēto, secināms, ka Lēmums ir atceļams, bet *M.G.* uzliekams administratīvais sods piecu latu apmērā saskaņā ar LAPK 149.^{21} panta pirmo daļu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{12} panta otrās daļas 3.punktu, 289.^{13} panta sesto daļu, 289.^{17} panta pirmo daļu, 289.^{18} panta pirmo daļu,

nosprieda

atcelt Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka vietnieka 2011.gada 27.oktobra lēmumu Nr.4146.

Uzlikt *M.G.*, personas kods */personas kods/*, saskaņā ar Latvijas administratīvo pārkāpuma kodeksa 149.^{21} panta pirmo daļu naudas sodu piecu latu apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 darba dienu laikā no sprieduma paziņošanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis M.Birkmanis